

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosc/107378,W-81-rocznice-wybuchu-II-wojny-swiatowej-polecamy-lekture-artykulow-w-najnowszym.html>
26.04.2024, 23:48

W 81. rocznicę wybuchu II wojny światowej polecamy lekturę artykułów w najnowszym numerze „CzasyPisma” nr 1(17)/2020

W najnowszym numerze „[CzasyPisma](#)” polecamy artykuł dr. hab. Grzegorza Bębniaka „Z historii niemieckich list proskrypcyjnych dla Polski”. Autor jest historykiem, pracownikiem Oddziałowego Biura Badań Historycznych IPN w Katowicach.

Historię proskrypcji należałoby rozpocząć starożytnym i nieco pretensjonalnym „już starożytni Rzymianie...” I nie byłoby w tym ani krzty przesady; to przecież wynalazkiem Korneliusza Sulli, przejętym następnie przez tzw. Drugi triumwirat, było umieszczanie na rzymskim Forum tablic z nazwiskami politycznych przeciwników (tabulae proscriptiois). Osoba proskrybowana w ten sposób mogła zostać w majestacie prawa zgładzona przez dosłownie każdego chętnego, a majątek tak wyeliminowanego politycznego przeciwnika stawał się własnością zabójcy.

W numerze ponadto tekst dr. Konrada Graczyka „Jeden z (nie)wielu. Sprawa karna nazistowskiego prokuratora Gerharda Pchalka”. Autor jest adiunktem na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach i pracownikiem Biura Badań Historycznych Instytutu Pamięci Narodowej w Warszawie .

Niewielu nazistowskich sędziów i prokuratorów poniosło odpowiedzialność karną za swoją działalność w okresie III Rzeszy. Do skazania nazistowskich prawników doszło w jednym z procesów norymberskich w 1947 r. przed amerykańskim trybunałem wojskowym. Oskarżono wówczas szesnaście osób pracujących w ministerstwie sprawiedliwości Rzeszy, sądach specjalnych oraz Trybunale Ludowym. Skazano dziesięć z nich, w tym trzy pracujące w sądach specjalnych. W Republice Federalnej Niemiec prowadzono w sumie 22

Okladka najnowszego numeru „CzasyPisma” nr 1(17)/2020.

postępowania przeciwko sędziom i prokuratorom III Rzeszy, nie zapadł jednak żaden prawomocny wyrok skazujący sędziego orzekającego w sądzie specjalnym ani prokuratora występującego przed tą instancją. Odmiennie kwestia ta prezentowała się w Niemieckiej Republice Demokratycznej, o czym świadczy sprawa Gerharda Pchalka, prokuratora pełniącego służbę w śląskiej prokuraturze w latach 1941–1944.

PLIKI DO POBRANIA

[Artykuł dr hab. Grzegorza Bębniaka „Z historii niemieckich list proskrypcyjnych dla Polski”. \(pdf, 546.1 KB\) 26.08.2020 14:00](#)

[Artykuł dr. Konrada Graczyka „Jeden z \(nie\)wielu. Sprawa karna nazistowskiego prokuratora Gerharda Pchalka”. \(pdf, 679.08 KB\) 26.08.2020 14:00](#)